

Шочмо эл, порылык да чын верч!

Будь готов!

42-шо (3586) №,
2022 ий 21 октябрь,
кугарня.

Ямде лий

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

Сүрөтчүн чияже юзо

Авторын фотожо.

25 октябрь –
Сүрөтчүн тўнябал
кечыже.

ПОДПИСКЕ

«Ямде лий» газетлан,
тўрлө йõным кучылтын, под-
пискым ышташ лиеш:

→ верысе почто

отделенийште;

→ podpiska.pochta.ru сайтыште
але «Почта России»
мобильный приложений гоч.

Индекс – П4696.

Ак – 403 тенгеат 32 ыр.

Подпискым ыштыше-
влак коклаште
лотерей модыш
эртаралтеш.

Тидлан квитан-
цийын копий-
жым редакция-
ышке колтыман.

Рекламе.

Кажне еглан могай-
гынат мастарлык пуал-
теш. Икте моторын мура,
весе талын кушта, кумшо
чаткан тўрла. Нине ўдыр-
влаккан (снимкыште) сылнын
сўретлаш пўралтын. Алёна
Пономарёва ден Владислава
Мухортова Йошкар-Оласе
Национальный сымыктыш
гимназийын 7-ше классышты-
же тунемит.

– *Ковам – сўретче. Мыят
тудын корныжым ойыренам.
Натюрмортым сўретлаш
келша. Тўрлө тўсым, арве-
рым, пеледышым, пакчасас-
ка ден саскам келыштарен
ушаш йõн уло,* – ойла
Алёна.

– *Мыйын авам моторын*

*сўретла. Йочасадыш кош-
тем годымак кружокышто
мастарлыкым таптенам.
Пўртўсын моторлыкшым во-
заш утларак келша. Шочмо
пўртўсым сўретыште ужаш
поснак куанле,* – мутланы-
машке ушныш Владислава.

Ўдыр-влак ик верыште огыт
шинче. Мастарлыкыштым
тўрлө конкурсышто тергат.
Сенгымашышт ятыр. Владис-
лава Санкт-Петербург ола
гыч шукерте огыл пўртылын.
Тудлан талантан моло йоча-
влак дене пырля тўрлө вере
ончен кошташ пиал шыргы-
жалын. Алёна ден Владислава
туныктышышт Е.С.Сарафан-
никовалан тауштат.

Х.АЛЕКСАНДРОВА.

Онар гай патыр улыт

Фотом интернет гыч налме.

14-16 октябрьште Удмурт Республикысе Можга олаште грек-рим кучедалмаш дене республикысе турнир эртаралтын. Тушто түрлө кундем гыч 220 спортсмен вийжым терген. Марий Элын чапшым Йошкар-Оласе Грек-рим кучедалмаш дене олимпийский

резерв спорт школын рвезыже-влак (снимкыште) араленыт. Матвей Колениченко, Егор Данилов, Александр Дерябин, Алмаз Солдатов шке нелытаныхт коклаште сенгышыш лектыныт. Артём Грецов, Матвей Кузнецов кокымшо, Анатолий Маркин, Лев Семагин, Магомед Али Курбанов кумшо лийыныт. Рвезе-шамычым да нунын тренерышт А.Г.Серяковым, А.И.Феоктистовым, М.Ж.Сабитовым шокшын саламлена.

Х.АЛЕКСАНДРОВА ямдылен.

Увер

3 ноябрьште Э.Сапаев лумеш Марий кугыжаныш опер да балет академический театрыште шуко йўкан йоча хорын да йоча-влакым ушышо симфонический оркестрын, күслезе-шамычын концертышт лиеш.

Историйым шергалына

1827 ий 20 октябрьште руш флот да тудын союзникше-влак Чаварин теҥыз кредалмаште турко флотым кырен шалатеныт.

Фотом школ архив гыч налме.

Мухин унала ўжеш

Олыкъялыште верланыше Н.С.Мухинын тоштер-пўртышкыжў экскурсий дене мийышна (снимкыште). Мемнам тоштер вуйлатыше В.В.Михайлов порын вашлие. Тушко пурымеке, шинчана шарлыш: сурткўргыштў кучылтмо ожнысо ўзгар-влак, поэтын пальтожо, сумкаже, тўрлў арверже-шамыч да молат улыт. Ме Н.С.Мухинын тукымвожшо дене палыме лийна. Тыгак мастер-классышке ушнышна: йыдалым пидаш тунемна. Класс вуйлатышына-влак Надежда Альбертовна ден Аида Викторовна, тошто марий вургемым чиен, Пампалче ден Уनावийыш савырнышт. Мыланна чылажат келшыш, теат миен толза.

8-ше классыште тунемше-влак.

Морко, Кожлаер.

Российысе увер

7-14 ияш ўдыр-рвезе-влаклан «Волшебный мир сказки» тўнямбал конкурс эртаралтеш. Йўратыме йомак гыч сўретым сўретлыман да srbijausrcurusijaudusi@eunet.rs адрес дене электрон почтыш 20 ноябрь марте колтыман.

Школышто тунемше ўдыр-рвезе, студент-влак, «Сервис и предпринимательство в цифровой экономике XXI века» все-российский конкурсыш ушныза. Шымлыме пашам возыза да 14 ноябрь марте колтыза. Тўрыс увер – vsekonkursy.ru сайтыште.

Ульяновск олаште «Ученик года – 2022» все-российский конкурсым иктешленыт. Курск оласе 57-ше номеран школын 10-шо классыштыже тунемше Владимир Терехов сенгышыш лектын.

Марий Элысе увер

Йошкар-Олаште Я.Эшпай лумеш Марий кугыжаныш филармонийыште «Марий шыже» сымыктыш фестиваль почылтын. Тушто Марий Эл, Коми республик-ла, Моско, Владимир ола гыч усталык коллектив-влак да артист-шамыч мастарлыкыштым ончыктат.

28-30 октябрьште Йошкар-Олаште «Национальный костюм народов России» всероссийский фестиваль-конкурс эртаралтеш. Нине кечылаште «Марий вургем пайрем унала ўжеш» конкурс тўрлў кундем гыч толшо участник-влакым иквереш уша.

Юл кундем федерал округысе «Театральное Приволжье» фестивалынын регионисо йыжынже тўнгалан. Тушко 6-17 ияш йоча-шамычын да 18-35 ияш самырык-влакын театр коллективышт да студийышт ушнен кертыт. Тўрыс увер – театральноеприволжье.рф сайтыште.

Ўшаным пуышо вашлиймаш

Ме, «Ямде лий» газет редакцияын пашаенже-влак, Йошкар-Оласе Национальный сымыктыш гимназийште уна лийынна. Эн ончыч 3-4-ше класслаште тунемше ўдыр-рвезе-влак дене вашлиймашым эртарен-

на. Йоча-шамычлан газет илыш, юнкор паша нерген каласкаленна, Эчук да Пампалче дене палымым ыштенна (**снимкыште**), модыктенна.

Ўдыр-рвезе-влак чолгалыкышт дене ойыртегалтыныт. Кумшо классыште тунемше Глеб Пивоваров математике дене эн тале улмыжым палдарен. Тудо «Ямде лий» газетын мыняр ияш улмыжым эн писын шотлен. А нылымше классыште тунемше немыч ўдыр Дина Нетцер мыланна почеламутым марла сылнын лудын. Тудо марий йылмым куанен тунемеш.

Умбакыже вашлиймашна визымше классыште (**снимкыште**) шуйнен. Кыдалаш классыште тунемше-влаклан юнкор паша нерген пален налаш утларак онай лийын. Сандене мӱнгысӱ пашамат пуэнна. Келшыше темым ойырен, йоча-влак заметкым возат манын ўшанена.

Е.ИВАНОВА.

Х.АЛЕКСАНДРОВАН

фотожо-влак.

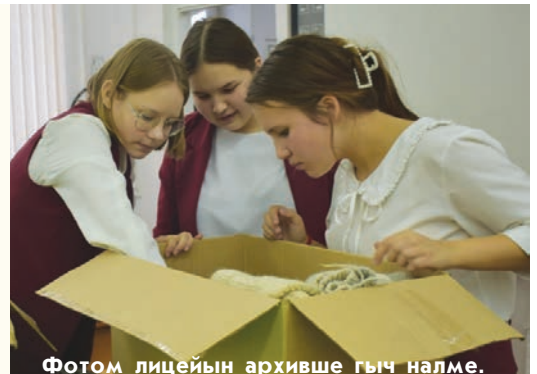
Салтаклан серыш

Советский район Ёрша школын тунемшыже-влак 73612-шо номеран воинский частыш серышым возат. Тиде пашам директорын воспитаний паша шотышто алмаштышыже И.Ю.Ведерникова вуйлата. Даша ОЛЮНИНАН серышыжым лудаш темлена.

«Салам, пагалыме салтак! Мый тыланет пеҥгыде таза-лыкым тыланем. Палем, тый эн патыр, эн тале улат. Мый ўшанем: тый, чыла нелылыкым сеҥен, сеҥымаш дене мӱнгӱ пӱртылат. Тыланет кӱра тыныс илышыште илена, вуй ўмбалнына – канде кава. Кугу тау тыланет».

Поро паша

Морко район Коркатово лицейын тунемшыже ден туныктышыже-влак Украиныште спецоперацийыште улшо салтак-влаклан шокшо чиемым погымо акцияшке ушненыт (**снимкыште**). Поро кумылым ончыкташ лишыл яллаште илыше ен-шамычым кумыланденыт. Шӱдӱ витле мужыр носким элым аралыше-влаклан колтеныт. Акции умбакыже шуйна. Кумылан-шамыч, ушныза.

Фотом лицейын архивше гыч налме.

В.СМИРНОВ.

*Айдеме лийдымын,
кышадыме ок кай,
Чон порылыкшо ден
лиеш эре виан.*
Альбертина ИВАНОВА.

Таза илыш-йӱла верч

Класс шагатыште наркотикын, тамакын энгекишт нерген кажне ийын мутланена. Класс вуйлатышына Е.В.Григорьева ты ганат радамын умылтарыш. Ме тидын нерген шуко кинон ончен улына. Самырык капкыллан аярын могай энгекем кондымыжым раш палена. Ме тыгай аярым ни гунам кидышкына огына нал. Ончыкыжымат йонгылыш корныш огына шогал. Ме таза илыш-йӱла верч улына.

Костя СЕРГЕЕВ, Максим АЛЕКСЕЕВ.

Морко, Шӱргыял.

Сенгымаш

Всероссийский сочинений конкурсын республикысе йыжыгже иктешлалтын. Марий Турек школын тунемшыже-влак **Арина Пахомова** ден **Рамина Мухаметова**, Йошкар-Оласе 14-ше номеран гимназий гыч **Екатерина Речкина**, Звенигово лицейын тунемшыже **Дана Тетерина** сенгышыш лектыныт. Нунын пашаштым россиясе йыжыгыште аклаш тӱнгалыт.

Чавайн

Тукым улына

Кече шылын

Шижын йөршынат

Шым шукто,
Шөртнө шыже толын шуо.
Сылне кече шыле кушко?
Янлык шокшо пörтым муо?
Той лышташ йоген

пеш шуко,
Ал аршашым ыштышаш.
Чу, мардеж,

тораш ит шүкө,
Тек кана изиш лышташ.

Мария ВАСИЛЬЕВА.

Волжский, Сотнур.

Калык серызылан – стеле

7 октябрыште Марий Элын калык писательже Зинаида Каткован шочмыжлан 100 ий темын. Серызын шочмо кундемшытыже, Кужэнер район Старселаште, тиде кечын шарнымаш стелым почиыт. Ме, Конганур школын тунемшыже-влак (**снимкыште**), тиде мероприятийышке ушнен улына. Серызын Алевтина ўдыржым, уныкажым да лүмлө ег-влакым ужынна. З.Каткован илыш корныжо, усталыкше дене палыме лийынна.

Настя ОСИНИНА.

Кужэнер район.

Фотом школ архив гыч налме.

Марий книга куандара

Ялыштына книгагудо уло. Тудым Л.Н.Мочалова устан вуйлата. Людмила Николаевна школ дене пентгыде кылым куча. Кажне пайремлан сайын ямдылалтеш. Ме, йоча-влак, тушко кошташ йöратена. Книгагудышто могай гына книга уке?! Марий савыктыш-влак чоным поснак куандарат. Кажныжым шергалме шуэш. Людмила Николаевна кажне лудшын кумылжым савырен мошта. Йоча-шамыч тудын йырже мўкшла пöрдыт. Книгагудо вуйлатыше мастарлыкшым тўрлö конкурсшто терга. Грамотшо ден дипломжо ятыр. Тудын дене моткоч кугешнена.

Юля ЯГОДАРОВА.

Советский, Кельмаксола.

Лудаш йöратем

Сергей Есенин – кумдан палыме руш поэт. Тудын возымо произведенийлажым 150 йылмыш кусарыме. Тений сылнымутчын шочмыжлан 127 ий темын. Тидын лүмеш Коми Республик Усинск олесе тўн книгагудо всероссийский акцияым увертарен. Мый почеламутым, йомакым, ойлымашым сылнын лудаш йöратем, сандене ты конкурсыш уло кумылын ушненам. «Тулык ўдыр» йомакым лудынам да икымше верыш лектынам.

Полина АЛЕКСЕЕВА.

Морко, Коркатово.

Фотом еш архив гыч налме.

Малаш ит воч

Шыже, шыже, шыже,
ах, могай улат?
Йöр, ит йöр, ит шыже.
Шöртным эркын-эркын
шулдарет, ужат?
Вученам мый тыйым
шукертак моткоч,
Шöртнө-шöртнө шыже,
Теле дечын лўдын,
тый малаш ит воч.
Н.ГОДУНОВА.

Снимкыште Паша Уховым ужыда. Тудо Йошкар-Оласе 80-ше номеран йочасадыш коштеш. Шыже пагытым йöрата. Аваж дене пырля ончыкыжым заметкым возаш шонат.

Республикысе **Увер**
марий тўвыра

рўдер школышто тунемше-
влаклан 11 ноябрыште
С.Г.Чавайн лўмеш книгагу-
дышто «Мунло» уш-акыл
марафоным эртара. Тидлан
куд еган командым чумыры-
ман. Йодмашым
mari-centr_konkurs@mail.ru
адрес дене электрон почтыш
2 ноябрь марте колтыман.

Поэтын сылнымутшо – чоныштына

6 октябрьште Морко район Чавайнур ялыште «Чавайн лудмаш-2022» районысо поэзий конкурс эртаралтын. Тушко марий поэзийым йӱратыше, С.Г.Чавайнын усталыкшым аклыше йочасадыш коштшо да школышто тунемше 40 йоча ушнен. Тидын нерген юнкорна ден лудшына-влак палдарат.

С.Чавайнын памятникше воктене чумырген, серызе нерген эн ончыч поро мутым ойленна, пеледышым пыштенна. Вара конкурс тӱналын. Ёдыр-рвезе-шамыч сайын ямдылалтыныт, садлан мыланна, аклыше-влаклан, сенышым ойыраш куштылго лийын огыл. Эгерсола школын тунемшыже-шамычат **(снимкыште)** усталыкышт дене куандареныт. Почеламутым лудмаште Мария Николаева ойыртемалтын, прозышто – Савелий Фёдоров. Шке возымо почеламутшо

дене Ксения Бутенина кумшо верым сенен налын. Поэтын сылнымутшо чоныштына кумыла дене илаш тӱгалеш манын ушанена.

Г.СОШИНА.

Морко, Кӱчыкӱнер.

С.Г.Чавайным порын шарналтен, школыштына «Чавайн лудмаш» пайремым эртаренна. Мероприятийым марий йылмым да литературым тунуктышо Е.В.Гри-

горьева шиялтыш семже, «У элын кушмым куанен, мый мурем» почеламутшо дене почын. Ме поэтын почеламутшо-влакым сылнын лудынна. Конкурсышто Надежда Сергеева поснак ойыртемалтын. Тудо школнан чапшым районышто арален да кокымшо верым сенен налын. Ме Надежда дене кугешнена.

Стелла КУЗНЕЦОВА.

Морко, Шӱргыял.

Фотом школ архив гыч налме.

Фотом школ архив гыч налме.

Мардеж

Шыже кум тӱрлӱ лиеш, маньт. Мыланем октябрь тӱналтыш келша. Пушенте-влак шӱртньӧ сывыным чиеныт. Тале мардеж тарвана – сылне вургемьшт кушкедла, шонет. Южгунамже кычкыралме шуэш: «Мардеж изай, тый нуным от чамане мо?!» Колеш. Тунамак эркышна. Тек шӱртньӧ пагыт кужунрак шуйна.

Ангелина ВАСИЛЬЕВА.

Морко, Коркатово.

Пайдале арня

Школышто шукерте огыл руш йылме да литератур арня эртаралтын. Туныктышына Э.А.Егорова 9-11-ше класслаште тунемше ёдыр-рвезе-влаклан онай конкурслам ямдылен. Ме, серызе-влакын илыш корныштым, усталыкыштым шарналтен, шинчымашнам тергенна. Кумдан палыме руш писатель-влакын произведенийышт почеш сценкым шынденна **(снимкыште)**. 5-8-ше класслаште тунемше-шамыч Н.В.Александрова ден А.В.Микутован вуйлатымышт почеш чолган пашам ыштеныт. Арня пайдалын эртен.

Таня КУВШИНОВА.

Волжский, Сотнур.

14 октябрьште серызе Иван Одарын (Иван Ефимович Романов) шочмыжлан 135 ий темын.

Филвордышто «Таргылтыш» ойлымаш гыч герой-влакын лӱмыштым кычалза.

1.Оролын пашажым шукта. 2.Кугу мыжеран рвезе. 3.Ачажын кемжым чийыше, изажын картушым упшалше герой. 4.Вувер тоя почеш куржшо рвезе. 5.Кож вуйыш кӱ кӱзен шинчын? 6.Лӱдыкташ толшо рвезе-влак. 7.Кӱн йолашыже кушкедлен? 8.Рожын кемым кӱ чиен? 9.Куткышуэм кӱ верештын? 10.Мландеш йолжат огеш логал, паравозла шӱлештеш. Кӱ тиде?

Л	А	Й	Д	Е	М	Ы	Р	К
Р	Т	Е	М	Й	И	Р	В	А
И	Й	О	Н	И	С	И	М	О
Ы	В	А	П	Й	И	Р	Д	Н
Л	В	Е	Д	А	Т	В	А	Ч
М	Е	С	Й	И	П	Я	Й	И
О	Н	В	А	С	Л	И	Й	М
К	У	Ч	Э	Й	А	Л	К	И

В.КУГОРНО ямдылен.

Мокша йоча, кузе илет?

17-24 октябрь –
Финн-угор
калык-влакын
кечышт.

Шинча ончылныда ладыра пушентым сўретлыза. Тудо финн-угор калык-влакым уша. Кок укшан: финн да угор. Угор укшыш венгр, хант, манси калык-влак пурат. Финн тўшкаш – марий, карел, лив, одо, коми, вепс, водь да молат. Изи огыл верым мордва-шамыч айлат. Нуно кок тўшкалан шелалтыт: эрзя ден мокша. Мыланем мокша йоча-влакын илышышт нерген пален налаш поснак онгай лие. Тидын шотышто «Известия Мордовии» радиовещанийын корреспондентше, блогер Оксана Белкина (снимкыште) дене мутланышна.

– Оксана, мокша калык мо да кӧ дене кугешна?

– Ме пўтынь мокша калык дене кугешнена. Кажне ен могай-гынат кўлешан сомылым шукта. Каныш кечылаште Темниковский районысо Лесное Цибаево селаште лийынам. Тушто кудло кандаш ен веле ила гынат, кажныже мокша калыкын тўвыражын, йўлажын ончыкылыкышт верч тургыжлана, туризмым вияндаш тырша. Селаште этнопорт уло. Йоча-влак мураш, кушташ коштыт. Тўрлӧ вашлиймаш да мероприятий эртаралтыт.

– Ёдыр-рвезе-влак школаште шочмо йылмым тунемыт мо?

– Мокша яллаште шочмо йылме семын тунемыт. Саранскыште, чаманен каласаш логалеш, кугыжаныш

йылме семын 7-ше класс марте веле шымлат. Моло кундемысе семынак йылме йодыш пўсӧ. Шуко йоча ойлымым умыла, но янда-рын кутырен ок керт.

– Йылме деке кумыландыме ик эн сай йӧн – тўрлӧ сўретан, чиян йоча книга. Икшыве-шамычлан мокша книга-влак савыкталыт мо?

– Йоча книга-влак ош тўням пеш шуэн ужыт. Идалыклан ик гана лектеш гын, тиде кугу куан да пиал. Кодшо арнян мокша йоча серызе Юрий Азрапкинын «Марса Бобикть мархта Марсса» (Бобик дене пырля – Марсыште) книгажым кызытсе илышлан келшышын уэш савыктен луктыныт. Тидлан ёдыр-рвезе-влак пеш йивыртеныт, шонем.

– Калыкын чоңжо – мурышто. Икшыве-влакат мураш, кушташ йӧратат. Тендан кундемыште йоча коллектив-шамыч улыт?

– Кумдан чапланыше ансамбль-влак уке улыт. Но ятыр тўвыра пӧртыштӧ йоча-шамыч дене чолган пашам ыштат. Саранск олесе тўвыра полатыште «Меремчата» йоча фольклор студий уло. Тушто эрзя ден мокша ёдыр-рвезе-влак шочмо йылмышт дене сылнын мураш да кушташ тунемыт. Кызыт йоча муро шагал. Радиошто эрзя муро кугурак верым айла. Туге гынат ме кертмына семын тўрлӧ рубрике полшымо дене йоча муро дене палдарена.

– Оксана, те мокша йылмым, тўвырам пойдарымаште кугу пашам шуктеда. Шочмо йылме дене передачым ямдыледа, блогыштыда мокша калыкын илышыжым ончыктеда, самырык-влак дене пашам чолган ыштеда. Шуко еҥлан пример улыда. Тендан ончен, йоча-влак тек тыгаяк уста кушкыт. Пашада ушныжо.

– Тау.

Х.АЛЕКСАНДРОВА мутланен.

Фотом еш архив гыч налме.

Тўвыра поянлыкым аралат

Карел Республик Петрозаводск олесе А.К.Глазунов лўмеш кугыжаныш консерваторийыште «Шулдыр» фольклор ансамбль (снимкыште) пашам ышта. Тушко Коми, Удмурт, Марий кундемла гыч ёдыр-рвезе-влак чумыргеныт. Нуно тўрлӧ калыкын тўвыражым шымлат, карел, мордва, марий да моло йылме дене мурат, семўзгарым шоктат. Шукерте огыл Марий Элыш фольклор экспедиций дене толыныт.

– Муро, куштымаш гоч ме калык-влакын пайремышт, йўлашт, тўвырашт нерген пален налына. Тўрлӧ семўзгарым шоктена. Экспедицийыш коштмына кугу пайдам конда. Ме кова-влакын мурыштым, семыштым возена.

Тыге тошто семым арален кодена. Тиде ончыкылык пашаштына шўжалтыш лиеш, шонем. Тунем лекмеке, шочмо верыш пӧртыланем да йоча-влак дене

Авторын фотожо.

фольклор ансамбльым чумырынем. Ёдыр-рвезе-влаклан финн-угор родо-тукымна нерген келгынак палдарыме шуэш, – оила Волжский район Руш Шайра ялын шочшыжо, «Шулдыр» ансамбльын енже Татьяна Васильева (снимкыште шентгелне).

Е.ИВАНОВА.

Поян пагыт

Шыже шукулан поян:
Кешыр, ковышта, шоган...
Грушо, сливе да олма
Чоным пеш куандарат.

Чодыраште – сылне түс,
Корзингаште – тутло пүкш.
Шемгурезе, опонька...
Понгым погалташ келша.

Максим АКАНАЕВ.
Волжский, Пöтьял.

Шыже пу-
шенге чотым **Палаш онгай**
шукемдаш полша. Кузе? Ур-
влак шыжым пүкшым погат
да шылтен пыштат. Шукыж
годым мланде йымаке урат.
Йогышо лышташ-влак нуным
йүштö дечын авырат да
шошым нерешташ полшат.

Шыже кечын

Шöртнö шыже мемнам
мотор игечыж дене куан-
дара. Лышташ-влак вельт.
Тыгай каныш кечын
мöнгыштö шинчыме огеш
шу. Авай дене коктын
Медведево зоопаркыш ян-
лык-шамыч дек унала тарва-
нышна. Тушто мый шуко
гана лийынам. Туге гынат
чон уэш да уэш шупшеш.
Йолташна-влак кузе илат,
мом кочкыт, вашталтыныт
мо? Нине йодыш-шамыч
мыйым тургыжландарат.
Мийышым **(снимкыште),**
чонем каныш.

Настя ПОЛИКАРПОВА.
Йошкар-Оласе
10-шо №-ан школ.

Фотом еш архив гыч налме.

21 октябрь –
Түрлö түсан зонтикын
кечыже.

Сүретым чиялтыза.

«Юзо мече»

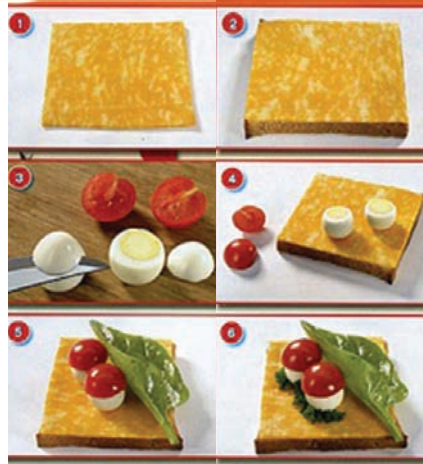
Фокус

Кагазым тодыштын, мече гай йыргешкым ыштыза. Тушко
резине мечым пыштыза. Вара кагазым кормыжталза. Мече
йомын. Кузе тыге?

Секрет: мечыште изи рожым ончылгочак ыштыза, тудым
парня дене петырыза. Кагазым кормыжталмыда годым мече
иземеш да «йомеш».

Сүретым **Изи озавате**
ончен,
бутербродым ыштыза.

Кўлыт: кинде шултыш, сыр,
2 шолтымо муно, 1 помидор,
ушкал ўй але майонез, шпинат
ден петрушко.

М. ШКЕТАН ЛҮМЕШ МАРИЙ
КУГЫЖАНЫШ ДРАМЕ ТЕАТР
ШЫЖА ОКТЯБРЬ

21 **ТОРЕШВАТЕ** У.Шекспир
18:00 Комедий **премьер** 12+

22 **БАВАЙ** Ю.Тупикина
16:00 Комедий 16+

23 **ШИЙ ПАМПАЛЧЕ** З.Долгова, С.Яндукова
16:00 Мюзикл 16+

25 **FOLKS** С.Пектеев
18:00 Сказки народов мира 6+

shketan.ru/afisha

Рекламе.

«Ямде лий» газет
Тўн редактор
Л.Н.ГРИГОРЬЕВА.
Индекс: П4696.
Тираж 1550 экз. Заказ
Формат – А-4-8.

https://vk.com/yamde_lii
<https://t.me/yamedeli>
E-mail: yamde_lii@mari-el.ru
(документ кагазлан),
yamde_lii@mail.ru
(автор-влаклан)
Сайтын адресше: yamdelii.rf

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК: Мари-
рий Эл Республикысе
культур, печать да калык-
влакын пашашт шотышто
министерстве, «Кугарня»
газет» кугыжаныш унитар-
ный казна предприятий.

Газетым редакцийыште по-
гымо да верстатлыме, «Марий Эл Республикысе
Правительствын типографийже» ООО-што ямде оригинал-
макет гыч савыктыме. Типографийын адресше: 424000,
Йошкар-Ола, Комсомольский урем,112.

Газетым Кыл, информационный тех-
нологий да массовый коммуникаций
сферым эскериме шотышто федераль-
ный службын Юл кундем федеральный
округысо управленийыштыже регис-
трироватлыме.
Номер – ПИ № ТУ52-01335,
2021 ий 29 сентябрьыште пуымо.

0+

Печатьыш пуымо жап –
14-00,
фактически – 13-00

Авторын да редакцийын шонымашышт түрлө лийын кертыт. Серыш-
влак мөнгеш огыт колталт.
Ак – кутырен келшыме почеш.

Редакцийын да издательнын адресше:
424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый
Вийын 70-ше идалькше урем, 20-шо пöрт.
Тел. 8(8362) 45-22-82(факс).

Конкурс

Агния ПЕТУХОВА.
Советский, Шуарсола.

Елизавета ден Ульяна
ПОЛИКАРПОВАМЫТ.
Кужэнгер, Йывансола.

«Ушанле йолташем дене»

Ева ДМИТРИЕВА ден
Вика ЕВГРАФОВА.
Йошкар-Ола, Национальный
сымыктыш гимназий.

21 октябрь —
Лабиринтын кечыже.

Понгым поген, лабирин-
тым эртыза.

Кузе шельныт?

Задаче

Ава, корзингаш пыштен,
5 олмам нангаен. Тудын
пеленже вич икшывыже
лийын. Авашт нунылан ойла:
– Те визытын улыда.
Шкендан коклаште нине
вич олмам туге пайлыза,
тек кажне ик олма гыч
налеш да эше ик олма
корзингаште коদেশ.

Йоча-влак шонен муыныт:
нуно олмам аваштын кўшты-
мыж семынак пайленит.
Рашемдыза, шке коклаш-
тышт кузе шельн кертыныт?

$$\begin{aligned} & \text{Flower} + 6 = 8 \\ 3 + & \text{Flower} = 8 \\ 8 - & \text{Flower} = 5 \end{aligned}$$

Примерым шотло.
Пеледышыш могай
числам шындыман!

Иман мундыра

Мый шыже пўртўсым йо-
ратем. Пушенге-влак тўрлў
тўсан улыт. Йошкаргын,
нарынчын, ужаргын, орал-
гышын койит. Мый шоншым
сўретленам. Тудо чоды-
рашке кудалеш. Изи янлык
вашке малаш возеш. Пыжа-
шым ыштен, понгым поген
ямдылен, очыни. Сайын
папалте, иман мундыра.

Даша ОЛЮНИНА.
Советский, Ёрша.
Авторын сўретше.

Тушто

Шикшыже
пеш
лектеш,
паровозшо
ок кудал.

Капше —
тумо,
ўштыжў —
шоло, нерже —
писте.

Кочмо кўмыж-
совлам ўстелыш
шынде, а кочкы-
шым аралыме
арзырым — голыш.

Интернетесе сўрет-влакым кучылтмо.